

Sygn. akt IV U 839/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 maja 2019 r. w S.

odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W.

z dnia 2 listopada 2018 r. Nr (...)

w sprawie M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o zaprzestanie potrąceń z renty

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że brak jest podstaw do dokonywania od miesiąca grudnia 2018 roku potrąceń z renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej M. P. tytułem egzekucji kwoty pobranej przez M. P. tytułem zasiłku dla osób bezrobotnych za okres od 10 czerwca 2014 roku do 6 grudnia 2014 roku.

Sygn. akt: IV U 839/18 **UZASADNIENIE**

W dniu 7 grudnia 2018r. wpłynęło do Sądu Okręgowego w Siedlcach pismo M. P. zatytułowane „odwołanie”, przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W., w którym M. P. wskazał, że nie zgadza się na potrącanie z przyznanej mu renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, który pobierał od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. Zasiłek ten pobierał po tym, jak w dniu 3 lutego 2014r. wystąpił z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Wniosek ten został rozpoznany dużo później – decyzją z 11 marca 2015r., a on aby móc korzystać z ubezpieczenia zdrowotnego musiał zarejestrować się jako osoba bezrobotna. Musiał korzystać ze świadczeń zdrowotnych, gdyż jest osobą niepełnosprawną, po ciężkim wypadku, który skutkowało czterokończynowym niedowładem. W tych okolicznościach nie może odpowiadać za opieszałość Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który decyzję o przyznaniu renty wydał po wielu miesiącach (odwołanie wraz z załącznikami k.2-5 akt sprawy).

W wykonaniu zobowiązania do uzupełnienia braków formalnych odwołania poprzez wskazanie decyzji, której dotyczy odwołanie (zobowiązanie k.12 akt sprawy), ubezpieczony złożył pismo z 3 stycznia 2019r., w którym wskazał, że nie zgadza się z decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. z 2 listopada 2018r., w której organ rentowy zawiadomił go o zajęciu renty na poczet należności z tytułu pobranego zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 3

499,40 złotych brutto (pismo ubezpieczonego z 3 stycznia 2018r. wraz z załącznikami, w tym zawiadomieniem organu rentowego z 2 listopada 2018r. o wprowadzeniu potrąceń ze świadczenia poczynając od grudnia 2018r. na podstawie zajęcia nadesłanego przez Powiatowy Urząd Pracy w S. k.15-23 akt sprawy). .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o odrzucenie odwołania wskazując, że odwołanie do sądu przysługuje od decyzji organu rentowego, a w odwołaniu nie wskazano decyzji, od której wniesiono odwołanie (odpowiedź na odwołanie k.7-11 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 lutego 2014r. ubezpieczony M. P. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę k.2-3 akt rentowych). Po rozpoznaniu powyższego wniosku, decyzją z 11 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. przyznał ubezpieczonemu od 1 kwietnia 2014r. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji na okres do 30 czerwca 2017r. (decyzja z 11 marca 2015r. o przyznaniu renty z tytułu niezdolności do pracy).

Po złożeniu wniosku o rentę a przed ustaleniem prawa do renty, ubezpieczony zarejestrował się Powiatowym Urzędzie Pracy w S.. W dniu 10 czerwca 2014r. Powiatowy Urząd Pracy w S. działając z upoważnienia Prezydenta Miasta S. wydał decyzję, w której uznał ubezpieczonego z dniem 10 czerwca 2014r. za osobę bezrobotną i przyznał mu prawo do zasiłku dla bezrobotnych od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. (decyzja z 10 czerwca 2014r. k.38 akt sprawy). Następnie - po przyznaniu ubezpieczonemu od 1 kwietnia 2014r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - postanowieniem z 26 września 2018r. Powiatowy Urząd Pracy w S. działając z upoważnienia Prezydenta Miasta S. wznowił z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie zakończonej w/w decyzją z 10 czerwca 2014r. o uznaniu ubezpieczonego za osobę bezrobotną i przyznaniu mu zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. (postanowienie z 26 września 2018r. o wznowieniu postępowania administracyjnego w sprawie zakończonej decyzją ostateczną z 10 czerwca 2014r. k.40 akt sprawy). W ramach wznowionego postępowania administracyjnego, w dniu 22 października 2018r. Powiatowy Urząd Pracy w S. działając z upoważnienia Prezydenta Miasta S. wydał decyzję, w której uchylił w/w decyzję z 10 czerwca 2014r. o uznaniu ubezpieczonego za osobę bezrobotną i przyznaniu ubezpieczonemu prawa do zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r., a także późniejszą decyzję z 26 lutego 2015r. o utracie przez ubezpieczonego statusu osoby bezrobotnej z dniem 9 lutego 2015r. i ponownie orzekł co do ubezpieczonego w przedmiocie statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku w ten sposób, że odmówił uznania ubezpieczonego za osobę bezrobotną z dniem 10 czerwca 2014r. i odmówił przyznania ubezpieczonemu zasiłku dla bezrobotnych od 10 czerwca 2014r. (decyzja z 22 października 2018r. k.41 akt sprawy i w/w decyzja z 26 lutego 2015r. k.39 akt sprawy). Ubezpieczony nie odwołał się od decyzji z 22 października 2018r. (wyjaśnienia ubezpieczonego k.31v akt sprawy).

Po wydaniu w/w decyzji 22 października 2018r. o odmowie uznania ubezpieczonego za osobę bezrobotną i odmowie przyznania zasiłku dla bezrobotnych, Powiatowy Urząd Pracy w S. nie wydał decyzji w przedmiocie obowiązku zwrotu przez ubezpieczonego kwoty pobranej tytułem zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. W piśmie z 23 października 2018r. Powiatowy Urząd Pracy w S. poinformował Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. o kwocie nienależnie pobranego przez ubezpieczonego zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. w kwocie 3 499,40 złotych brutto - w związku z przyznaniem ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2014r. - wskazując, że należność z tego tytułu powinna być uregulowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (pismo Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 23 października 2018r. skierowane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w S. k.112 akt rentowych i pismo Powiatowego Urzędu Pracy w S. skierowane do Sądu Okręgowego w Siedlcach z 15 kwietnia 2019r. k.37 akt sprawy).

W związku z w/w pismem Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 23 października 2018r., które Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. potraktował jako zajęcie świadczenia rentowego ubezpieczonego, w piśmie z 2 listopada 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. poinformował Powiatowy Urząd Pracy w S. oraz

ubezpieczonego o dokonywaniu od grudnia 2018r. potrąceń z renty (zawiadomienie z 2 listopada 2018r. k.114 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. P. okazało się uzasadnione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. trafnie wskazał, iż odwołanie do sądu przysługuje od decyzji organu rentowego. W niniejszej sprawie ubezpieczony wskazał, że nie zgadza się z decyzją organu rentowego z 2 listopada 2018r., w której organ rentowy zawiadomił go o zajęciu renty na poczet należności z tytułu pobranego zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 3 499,40 złotych brutto. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że w dniu 2 listopada 2018r. organ rentowy skierował do ubezpieczonego i do Powiatowego Urzędu Pracy w S. pismo o wprowadzeniu do renty ubezpieczonego potrąceń z tytułu nienależnie pobranego zasiłku dla bezrobotnych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r. Analiza w/w pisma z 2 listopada 2018r. (na k.114 akt rentowych) pokazuje, że organ rentowy formalnie nie określił w/w pisma jako decyzji, jednakże w ocenie Sądu pismo to stanowi decyzję, od której przysługuje ubezpieczonemu odwołanie do sądu, gdyż spełnia ono wszystkie niezbędne wymogi formalne decyzji administracyjnej. Pismo to pochodzi od organu rentowego, opatrzone jest datą, skierowane jest do ubezpieczonego (obok PUP w S.), zawiera rozstrzygnięcie w przedmiocie wysokości renty ubezpieczonego wprowadzając potrącenia ze świadczenia, zawiera podstawę prawną dokonywania potrąceń wskazując na art.139 i art.140 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest podpisane przez pracownika organu rentowego z podaniem jego imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego. W tych okolicznościach uznać należy, że w/w pismo, choć nie określone mianem decyzji stanowi w istocie decyzję organu rentowego, gdyż zawiera wszystkie istotne elementy decyzji – art.107§1 kpa. Decyzja ta nie zawiera pouczenia o możliwości wniesienia odwołania do sądu, ale nie ulega wątpliwości, że z uwagi na jej przedmiot – dotyczący wysokości renty z tytułu niezdolności pracy, od decyzji tej przysługuje odwołanie.

Przechodząc do kwestii zasadności odwołania, stwierdzić należy, że odwołanie okazało się uzasadnione, choć nie do końca z przyczyn wskazanych przez ubezpieczonego. Zgodnie z art.139 ust.1 pkt 9 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – podlegają potrąceniu z uwzględnieniem art.141 – zasiłki i świadczenia wypłacone na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, za okres, za który przyznano prawo do emerytury lub renty. W ocenie Sądu przepis ten niewątpliwie przewiduje możliwość dokonywania potrąceń z renty należności z tytułu zasiłku dla bezrobotnych wypłaconego za okres, za który przyznano prawo do renty. Uregulowanie to koresponduje z regulacją zawartą w art.78 ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – na którą powołał się Powiatowy Urząd Pracy w piśmie z 15 kwietnia 2019r. skierowanym do Sądu (k.37 akt sprawy), który w ust.4 stanowi, że w przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres, w którym był bezrobotny, pozbawienie statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku następuje za okres, za który przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy. Należy podkreślić, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego w kwestii potrąceń ze świadczenia rentowego sąd, podobnie jak organ rentowy, nie jest uprawniony do badania merytorycznej zasadności dokonywania określonych potrąceń ze świadczenia. Sąd jest uprawniony natomiast do zbadania, czy formalnie potrącenia dokonywane są zgodnie z przepisami ustawy. Należy podkreślić, że regulacja ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotycząca potrąceń ze świadczeń, zawarta w art.139-141 nie jest kompletna i w art.142 tejże ustawy ustawodawca przewidział, że w zakresie nieuregulowanym w art.139-141 do egzekucji ze świadczeń pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego albo przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. I tak, zgodnie z art.2§1 pkt 5 ustawy z 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, egzekucji administracyjnej podlegają należności pieniężne przekazane do egzekucji administracyjnej przez inne ustawy. Ta inną ustawą jest m.in. ustawa z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w art.76 ust.6 stanowi, że kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przy czym w myśl art.3§1 w/w ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji egzekucję administracyjną stosuje się do

obowiązków określonych w art.2 (tu do świadczeń pobranych tytułem zasiłku dla bezrobotnych), gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów, albo – w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego - bezpośrednio z przepisu prawa. Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że organ rentowy wprowadzając potrącenia z renty ubezpieczonego działał w oparciu o pismo Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 23 października 2018r. informujące o nienależnie pobranym przez ubezpieczonego zasiłku dla bezrobotnych za okres, w którym przyznano mu następnie rentę z tytułu niezdolności do pracy (pismo PUP w S. z 23 października 2018r. k.112 akt rentowych). Tymczasem po myśli wskazanych wyżej przepisów ,tj. art.3§1 w związku z art.2§1 pkt 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, nienależnie pobrane świadczenie pieniężne, którym w myśl art.76 ust.2 pkt 3 ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest m.in. zasiłek wypłacony osobie za okres, za który nabyła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, podlega zwrotowi w oparciu o decyzję w przedmiocie obowiązku nienależnie pobranego świadczenia. Do wniosku takiego prowadzi również uregulowanie zawarte w art.76 ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która stanowi, że osoba która pobrała nienależne świadczenie pieniężne (vide: art.76 ust.2 pkt 3 tego przepisu), jest obowiązana do zwrotu, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji z przedmiocie obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Dalej wskazać należy, że jak wynika z ustaleń Sądu, Powiatowy Urząd Pracy w S. przed skierowaniem do organu rentowego zajęcia świadczenia rentowego M. P., nie wydał decyzji stwierdzającej obowiązek zwrotu przez ubezpieczonego jako nienależnie pobranego świadczenia w postaci zasiłku dla bezrobotnych za okres od 10 czerwca 2014r. do 6 grudnia 2014r., poprzestając na wydaniu decyzji z 22 października 2018r. uchylającej wcześniejszą decyzję o uznaniu ubezpieczonego za osobę bezrobotną i przyznaniu mu prawa do zasiłku dla bezrobotnych i w dalszej kolejności odmawiającej mu statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku (decyzja z 22 października 2018r. k.41 akt sprawy i pismo PUP w S. z 15 kwietnia 2019r. k.37 akt sprawy). Nie ulega wątpliwości, że w/w decyzja z 22 października 2018r. nie nakłada na ubezpieczonego obowiązku zwrotu wypłaconego zasiłku dla bezrobotnych, a jedynie rozstrzyga w kwestii statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku. Tym samym – w świetle przytoczonych wyżej uregulowań wymagających dla prowadzenia egzekucji wydania decyzji stwierdzającej obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia - brak jest podstaw do prowadzenia przez organ rentowy potrąceń z renty ubezpieczonego. Pismo Powiatowego Urzędu Pracy w S. z 23 października 2018r. skierowane do organu rentowego z informacją o kwocie nienależnie pobranego zasiłku dla bezrobotnych (k.112 akt rentowych) zostało sporządzone z pominięciem regulacji zawartej w art.76 ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i samo w sobie nie może stanowić podstawy dokonywania potrąceń z renty przysługującej ubezpieczonemu. W zacytowanym na wstępie rozważań art.139 ust.1 pkt 9 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustawodawca przewidział (w zamkniętym katalogu należności) możliwość potrącenia ze świadczeń emerytalno-rentowych zasiłków wypłaconych na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, za okres, za który przyznano prawo do emerytury lub renty, ale potrącenia te – jak wykazano wyżej - nie mogą odbywać się bez uprzedniej decyzji stwierdzającej obowiązek zwrotu nienależnie pobranych świadczeń – art.142 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art.2§1 pkt 5 i art.3§1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku z art.76 ust.6 oraz ust.1 i ust.2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne i na podstawie art.477¹⁴§2 kp orzekł jak w sentencji wyroku.